

Deelnemers tevreden over cursus biotechnische bestrijding

Joop Beetsma

In 1995 hebben de onderzoekers van de Ambrosiushoeve en de vakgroep Entomologie van de LUW de cursus: 'Een darreraatmethode voor de bestrijding van de varroamijt' verzorgd. Deze cursus werd in april, mei en juni gehouden op de Ambrosiushoeve in Hilvarenbeek.

Het verloop van de cursus

88

Voor het begin van de cursus ontvingen de cursisten thuis de handleiding met werkschema's zodat zij zich al vast konden voorbereiden. De cursus werd op zaterdagochtend gehouden en bestond uit één theorieles en vier praktijklessen.

De cursus werd met veel belangstelling door 22 imkers gevolgd, waarvan het merendeel uit de provincie Brabant afkomstig was. Tijdens de praktijklessen werd, na de inleiding en het beantwoorden van vragen, aan de hand van een grafiek getoond hoeveel mijten er op de onderleggers en in de verwijderde darreraten gevonden waren. Naar aanleiding van vragen werd duidelijk gemaakt dat de bestrijdingsmethode kan worden aangepast aan de toegepaste bedrijfsmethode. Op de laatste cursusochtend werd een evaluatieformulier uitgereikt dat door 14 deelnemers werd ingeleverd of later toegezonden.

Naar aanleiding van opmerkingen en suggesties van de deelnemers werden in de handleiding en de werkschema's verbeteringen aangebracht. De deelnemers ontvingen na de cursus de herziene handleiding en,

nadat de mijten in de darreraten en de mijten die zich nog op de bijen bevonden geteld waren, het uiteindelijke resultaat van de varroamijtbestrijding in de behandelde volken.

De herziene versie (van september 1995) is voor geïnteresseerden verkrijgbaar bij de Ambrosiushoeve.

Evaluatie van de cursus

Organisatie. De deelnemers waren tevreden (beoordeling voldoende tot zeer goed) over het contact met de cursusgevers, het gebruik van de media, de wijze van presenteren, de demonstraties, het tempo van de cursus en het beantwoorden van vragen. Opmerkingen van enkele deelnemers:

- De grafieken werken verhelderend.
- De getallen op de grafieken waren moeilijk te lezen.
- Wie is aansprakelijk wanneer er bij het toepassen van de methode schade aan de volken ontstaat?
- Het tempo is hoog.
- Indien de groep kleiner geweest was hadden cursisten actief kunnen meedoen aan demonstraties.

Inhoud van de cursus

De duidelijkheid van de handleiding, de duur van de mondelinge toelichting en de demonstraties werden over het algemeen ruim voldoende tot zeer goed gevonden. Bij deze vragen kwamen echter voor de cursusgevers belangrijke punten naar voren:

- De handleiding is te summier.
- Tekeningen niet altijd duidelijk.

Toelichting door A. de Ruijter, rechts J. van den Eijnde en W.J. Boot. Foto: J. Beetsma.

De cursisten op zoek naar varroamijten. Omdat de wind de mijten zou kunnen wegblazen, werden de varroaladen in het dak gelegd. Foto: J. Beetsma.

- Meer de nadruk leggen op het principe van het broedvrijmaken.
- De toelichting is te beknopt.
- De toelichting is te uitgebreid, maar gaf wel gelegenheid tot het stellen van vragen.
- Door het grote aantal deelnemers was de afstand tussen de volken en de cursisten bij de demonstratie te groot, waardoor niet alles goed te zien was.
- Het aantal demonstraties zou een keer minder kunnen.

Zelf toepassen van de methode

- Zes deelnemers hadden de methode bij hun volken toegepast. Opmerkingen van enkele deelnemers:
- Het aantal handelingen is bezwaarlijk.
- Toepassen methode niet gelukt door het zwermen van de volken. Geen van deze imkers had de effectiviteit bepaald.
- Een deelnemer had samen met de arrestraammethode deze methode gedeeltelijk toegepast.
- Zeven deelnemers hadden de methode (nog) niet toegepast.
- Opmerking: eerst overwegen hoe de methode in mijn bedrijfsmethode past.

Resultaten van de varroamijtbestrijding

De gedemonstreerde methode dient zowel voor het bestrijden van de varroamijt als voor het verhinderen van het zwermen. Voor dit doel worden steeds twee stevige volken gecombineerd. Het principe van de varroabestrijdingsmethode is dat er, door het weg-nemen van al het werksterbroed uit het ene volk, een broedloze periode gemaakt wordt waardoor alle mijten zich op de volwassen bijen bevinden. In deze periode kunnen de mijten effectief in darrebroed van

de juiste leeftijd worden weggevangen. Tijdens de behandeling worden in het tweede volk, na het afne-men van een veger met de oude koningin, koningin-nen gekweekt (tweede broedloze periode) waardoor uiteindelijk twee volken en een veger aanwezig zijn.

Voor het beoordelen van het resultaat van de behandeling worden de gevangen mijten in de darre-raten geteld en worden de volken en de veger ten-slotte met Apistan nabehandeld om het aantal over-gebleven mijten te tellen.

De resultaten werden door Jan van den Eijnde bewerkt en in een tabel samengevat.

Aantal mijten	Volk 1 (62)	Volk 2 (71)	Veger(145)
in darreraat	492	551	20
na Apistan	60	8	13
Effectiviteit	89,1 %	98,6 %	60,6 %
Aantal mijten	Volk 1 (14)	Volk 2 (67)	Veger (78)
in darreraat	515	1706	50
na Apistan	34	23	16
effectiviteit	93,8 %	98,7 %	75,8 %

Het resultaat in de hoofdvolkten is goed, de effec-tiviteit varieert van 89,1 tot 98,7%. De percentages bij de vegers zijn aan de lage kant, maar wanneer wij de absolute aantallen (13 en 16 mijten) beschouwen, is ook daar het resultaat goed te noemen. De nieuwe darreraatmethode heeft uitstekend voldaan voor het bestrijden van de varroamijt.

Cursus biotechnische bestrijding varroamijt 1996

In 1995 hebben de onderzoekers van de Ambrosiushoeve en van de vakgroep Entomologie van de LUW in Hilvarenbeek een cursus verzorgd over de biotechnische bestrijding van de varroamijt door middel van het wegvangen van mijten in darrebroed. In verband met de belangstelling van imkers in midden- en noord-Nederland wordt deze cursus onder auspiciën van de Ambrosiushoeve dit jaar in Wageningen gehouden. De cursus zal bestaan uit vijf lessen (één theorieles op zaterdag 13 april en vier praktijklessen op 4 mei, 11 mei, 25 mei en 1 juni). De kosten bedragen f75 pp.

Deelnemers dienen over voldoende imkerervaring en basiskennis te beschikken. Aangeraden wordt de methode tijdens de cursisperiode ook op eigen stand toe te passen. Afhankelijk van het aantal aanmeldingen willen de organisatoren zich het recht voorbehouden om gegadigden af te wijzen. Alleen met een groep van werkbare omvang kan een goede cursus worden gegeven. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij: drs A. de Ruijter, 013-5425888 of drs J. Beetsma, 0317-482320.